

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 1 grudnia 1986 r.

w sprawie praktyk studenckich robotniczych i zawodowych.

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 4 maja 1982 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1985 r. Nr 42, poz. 201) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Studenci studiów dziennych szkół wyższych podległych Ministrom: Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia i Opieki Społecznej, Kultury i Sztuki oraz Ministrowi — Kierownikowi Urzędu Gospodarki Morskiej i Przewodniczącemu Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, zwani dalej „studentami”, odbywają praktyki studenckie robotnicze i zawodowe na zasadach określonych w rozporządzeniu. Studenci szkół wyższych podległych Ministrowi — Kierownikowi Urzędu Gospodarki Morskiej nie odbywają praktyk studenckich robotniczych.

2. Części praktyki studenckiej robotniczej, o której mowa w § 4 ust. 2, nie odbywają studenci skierowani do odbywania I roku studiów w systemie studiów zaocznych, wieczorowych i eksternistycznych, studenci, którzy odbyli zasadniczą służbę wojskową, zastępczą służbę poborowych, zasadniczą służbę w obronie cywilnej lub służbę w formacjach uzbrojonych nie wchodzących w skład sił zbrojnych, oraz studenci, którzy przed rozpoczęciem studiów pracowali co najmniej 6 miesięcy w uspołecznionych zakładach pracy na stanowiskach robotniczych.

§ 2. 1. Praktyki studenckie robotnicze i zawodowe, zwane dalej „praktykami”, stanowią część procesu dydaktyczno-wychowawczego i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu.

2. Zaliczenie praktyki poświadcza się wpisem do indeksu, na podstawie zaświadczenia zakładu pracy o odbyciu praktyki oraz opinii opiekuna praktyki.

3. Skutki niezaliczenia praktyki określa regulaminu studiów.

§ 3. 1. Praktyki studenckie robotnicze, zwane dalej „praktykami robotniczymi”, są organizowane w uspołecznionych zakładach pracy, które mogą zapewnić prawidłowy przebieg praktyk. Powinny one w miarę możliwości być organizowane w regionie działania szkoły wyższej, a ich charakter powinien być zbliżony do kierunku studiów studentów.

2. Przy organizacji praktyk robotniczych szkoły wyższe współdziałają z organizacjami studenckimi i młodzieżowymi o zasięgu ogólnokrajowym, zwłaszcza w zakresie wykorzystania ich działalności ideowo-wychowawczej, kulturalnej i sportowej; korzystają także z doświadczeń Ochotniczych Hufców Pracy w zakresie organizowania pracy fizycznej. Rektor szkoły wyższej może wyrazić zgodę na organizację miejsc pracy do realizacji praktyk robotniczych przez wyspecjalizowane jednostki socjalistycznych związków młodzieży, Ochotnicze Hufce Pracy i studenckie spółdzielnie pracy.

3. Przy organizacji praktyk robotniczych szkoły wyższe współdziałają z terenowymi organami administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia wojewódzkiego i przedstawiają tym organom propozycje co do form koordynacji praktyk.

§ 4. 1. Praktyki robotnicze są odbywane w formie pracy studentów, z tym że część praktyki robotniczej, o której mowa w ust. 2, polega wyłącznie na pracy studentów na stanowiskach robotniczych.

2. Praktyka robotnicza trwa 4 tygodnie.

3. Rektor szkoły wyższej na wniosek rady społecznej szkoły lub z własnej inicjatywy może zwiększyć wymiar praktyki robotniczej na rzecz szkoły lub regionu, nie więcej jednak niż o 8 tygodni.

4. Praktyki robotnicze odbywają się najpóźniej przed ostatnim rokiem studiów, z tym że część praktyki robotniczej, o której mowa w ust. 2, jest organizowana dla osób przyjętych na I rok studiów, w okresie przed immatrykulacją. W wypadkach uzasadnionych potrzebami regionu część ta może być organizowana w okresie pierwszych dwóch lat studiów.

5. Część praktyki robotniczej, o której mowa w ust. 2, jest organizowana w jednym czterotygodniowym okresie. Część praktyki robotniczej, o której mowa w ust. 3, może być organizowana w kilku okresach.

6. Terminy, w których odbywają się praktyki robotnicze, ustala rektor szkoły wyższej.

§ 5. 1. Dziekan zwalnia z odbycia praktyki robotniczej w razie trwałej niezdolności do wykonywania pracy fizycznej, stwierdzonej orzeczeniem komisji lekarskiej w zespole opieki zdrowotnej właściwym dla ochrony zdrowia studentów.

2. Dziekan może zwolnić z odbycia praktyki robotniczej w razie:

- 1) konieczności zatrudnienia w gospodarstwie rolnym rodziców — na podstawie wniosku terenowego organu administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia podstawowego,
- 2) odbywania studiów w wyższych szkołach muzycznych, zwłaszcza w zakresie instrumentalistyki i wokalistyki,
- 3) uczestnictwa studenta-zawodnika, posiadającego I lub wyższą klasę sportową, w przygotowaniach do ważnych imprez sportowych.

3. Dziekan może odroczyć odbycie praktyki robotniczej w wypadkach:

- 1) czasowej niezdolności do pracy fizycznej — na podstawie orzeczenia lekarza zespołu opieki zdrowotnej, o którym mowa w ust. 1,
- 2) niepełnoletności studenta, gdy zakład pracy, w którym organizowana jest praktyka, nie zapewnia zatrudnienia dla młodocianych,
- 3) nowo przyjętych na studia pracowników, których stosunek pracy trwa do dnia 31 sierpnia — na podstawie zaświadczenia zakładu pracy,
- 4) innych udokumentowanych istotnych okoliczności życiowych.

4. Zwolnienie z odbycia lub odroczenie praktyki robotniczej odnotowuje się w indeksie.

§ 6. 1. Praktyki studenckie zawodowe, zwane dalej „praktykami zawodowymi”, są organizowane w zakładach pracy, w tym także w jednostkach szkoły wyższej oraz w indywidualnych gospodarstwach rolnych, które mogą zapewnić prawidłowy przebieg praktyk. Mogą być one także organizowane w formie obozów naukowo-badawczych i artystycznych.

2. Studentów, którzy korzystają ze stypendiów fundowanych albo zawarli umowy przedwstępne z zakładami pracy, szkoły wyższe mogą kierować na praktyki zawodowe do tych zakładów lub wskazanych przez nie jednostek, jeżeli mogą one zapewnić prawidłowy przebieg praktyki.

§ 7. 1. Praktyki robotnicze są odbywane na podstawie umowy o pracę na czas określony, zawartej przez studenta z uspołecznionym zakładem pracy. Dopuszcza się odbywanie części praktyki robotniczej, o której mowa w § 4 ust. 3, na podstawie umowy zlecenia.

2. Praktyki zawodowe są odbywane na podstawie:

- 1) skierowania studenta przez szkołę wyższą, zgodnie z programem praktyk, o którym mowa w § 14 pkt 4,
- 2) umowy o pracę zawartej przez studenta z zakładem pracy lub rolnikiem indywidualnym na czas określony; zaliczenie takiej praktyki zawodowej następuje po stwierdzeniu przez szkołę wyższą zgodności wykonywanej pracy z kierunkiem odbywanych studiów.

3. Szkoła wyższa zalicza studentowi jako praktykę zawodową lub jej część wykonywaną przez niego pracę, w tym również za granicą, jeżeli jej charakter spełnia wymagania przewidziane w programie praktyk zawodowych. Studentom tym nie przysługują żadne świadczenia z tytułu praktyki.

§ 8. 1. Do studentów odbywających praktyki robotnicze na podstawie umowy zlecenia oraz praktyki zawodowe na podstawie skierowania przez szkołę wyższą stosuje się jak do pracowników przepisy o ochronie pracy kobiet i młodocianych, o dyscyplinie pracy oraz o bezpieczeństwie i higienie pracy.

2. Studentom odbywającym praktyki na podstawie umowy o pracę w uspołecznionym zakładzie pracy przysługuje wynagrodzenie według kategorii zaszczergowania odpowiadającej kategorii wykonywanej pracy.

3. Przedsiębiorstwa amatorskie i wyższe szkoły morskie są obowiązane do ubezpieczenia studentów odbywających praktyki zawodowe na polskich statkach morskich.

4. Studentom odbywającym praktykę zawodową na polskich statkach morskich, wyokrętowanym za granicą wskutek wypadku lub choroby, przysługują świadczenia jak członkom załóg tych statków.

§ 9. Warunki odbywania praktyk robotniczych i zawodowych określają porozumienia zawierane przez rektora szkoły wyższej z zakładem pracy

§ 10. 1. W razie naruszenia przez studenta odbywającego praktykę zawodową na podstawie skierowania przez szkołę wyższą regulaminu pracy, zakład pracy może zwrócić się do szkoły wyższej z wnioskiem o odwołanie studenta z praktyki zawodowej.

2. Odwołanie studenta z praktyki zawodowej powoduje jej niezaliczenie.

§ 11. 1. W okresie odbywania praktyki studenci nie otrzymują części stypendium uzależnionej od warunków materialnych studenta.

2. Studenci odbywający praktyki zawodowe na podstawie skierowania przez szkołę wyższą, o którym mowa w § 7 ust. 2 pkt 1, z wyjątkiem studentów wymienionych w ust. 3, otrzymują od szkoły wyższej następujące świadczenia pieniężne:

- 1) środki na pokrycie kosztów utrzymania w wysokości diet określonych w przepisach o podróżach służbowych na obszarze kraju,
- 2) dodatkowe wynagrodzenie za uciążliwe warunki odbywania praktyki zawodowej w kopalniach w wysokości ustalonej przez Ministra Górnictwa i Energetyki w porozumieniu z Ministrami Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

3. Studentom odbywającym praktyki zawodowe na polskich statkach morskich przysługuje wynagrodzenia i dodatek dewizowy, których wysokość i zasady wypłacania określa Minister — Kierownik Urzędu Gospodarki Morskiej w porozumieniu z Ministrami Finansów oraz Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

Rozdział 2

Obowiązki studentów.

§ 12. 1. Do obowiązków studentów należy pełna realizacja programu praktyki.

2. Studenci są obowiązani w szczególności do:

- 1) zapoznania się z programem praktyki oraz organizacją i regulaminem pracy zakładu, w którym będą odbywać praktykę,
- 2) wykonywania zadań wynikających z programu praktyki oraz poleceń zakładowego kierownika praktyk studenckich robotniczych lub zawodowych i opiekuna praktyki studenckiej robotniczej lub zawodowej,
- 3) uczestniczenia w zorganizowanym przez zakład pracy szkoleniu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 4) przestrzegania obowiązującej w zakładzie pracy dyscypliny pracy,
- 5) przestrzegania obowiązującego w zakładzie pracy regulaminu pracy, przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej.

3. Studenci odbywający praktykę zawodową obowiązani są także do złożenia sprawozdania z przebiegu praktyki.

§ 13. 1. Studenci są obowiązani przed rozpoczęciem praktyki poddać się badaniom lekarskim, zgodnie z przepisami obowiązującymi w zakładzie pracy, w którym jest odbywana praktyka.

2. Studenci mający wykonywać w czasie praktyki prace zabronione przepisami o zwalczaniu chorób są obowiązani poddać się badaniom lekarskim określonym w tych przepisach.

Rozdział 3

Obowiązki szkół wyższych.

§ 14. Szkoły wyższe są obowiązane do:

- 1) zgłaszania, nie później niż na 4 miesiące przed rozpoczęciem praktyk, zakładom pracy zapotrzebowań na praktyki, określających liczbę i rodzaje praktyk, termin ich rozpoczęcia i czas trwania; szkoły wyższe w porozumieniu z zakładami pracy mogą również ustalić na okres wieloletni liczbę studentów kierowanych corocznie do tych zakładów na praktyki,
- 2) ustalania przygotowania organizacyjnego zakładów pracy do odbywania w nich praktyk,
- 3) zawierania z zakładami pracy porozumień, o których mowa w § 9, w terminie umożliwiającym zakładom przygotowanie praktyk, nie później jednak niż na 2 miesiące przed terminem ich rozpoczęcia,
- 4) przedstawiania zakładom pracy celów praktyk oraz opracowania w porozumieniu z zakładami pracy programów praktyk,
- 5) sprawowania nadzoru nad przebiegiem praktyk,
- 6) wypłacania studentom kierowanym na praktyki świadczeń, o których mowa w § 11 ust. 2 i § 23,
- 7) ubezpieczenia studentów od następstw nieszczęśliwych wypadków,
- 8) pokrywania kosztów zakwaterowania studentów odbywających na podstawie skierowania praktykę zawodową, jeżeli odbywa się ona poza miejscem ich stałego zamieszkania, w wysokości nie większej od opłaty za zamieszkiwanie w domu studenckim lub hotelu pracowniczym, a w razie braku możliwości zakwaterowania w takim domu lub hotelu — w wysokości nie większej od średniego kosztu utrzymania jednego miejsca w domu studenckim, określanego corocznie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

§ 15. Przy organizacji praktyk rektor współdziała z uczelnianymi organami partii i stronnictw politycznych.

§ 16. 1. W szkole wyższej nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk robotniczych sprawuje kierownik praktyk studenckich robotniczych, a praktyk zawodowych — kierownik praktyk studenckich zawodowych.

2. Kierowników, o których mowa w ust. 1, powołuje rektor spośród nauczycieli akademickich.

3. W celu zorganizowania i sprawnego przeprowadzenia praktyk robotniczych rektor powołuje komisję do spraw praktyk studenckich robotniczych, określając jej skład i szczegółowe zadania.

§ 17. 1. W celu odbycia praktyki robotniczej tworzy się grupy organizacyjne w liczbie 20—30 osób, zwane dalej „studenckimi brygadami pracy”. Grupy te powinny w przyszłości tworzyć grupy studenckie.

2. Właściwy minister w stosunku do nadzorowanych szkół wyższych może określić mniejszą liczebność studenckich brygad pracy.

§ 18. 1. Nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad praktyką sprawuje opiekun praktyki, wyznaczony na wniosek dziekana przez rektora szkoły wyższej spośród nauczycieli akademickich.

2. Opiekun praktyki jest przedstawicielem organów szkoły wyższej i z tego tytułu jest przełożonym studentów odbywających praktykę. Odpowiada on za realizację praktyki zgodnie z jej celami i ustalonym programem. Jest on upoważniony do rozstrzygania wspólnie z kierownictwem zakładu pracy spraw związanych z przebiegiem praktyki.

3. Szczegółowe obowiązki opiekuna praktyki określa rektor szkoły wyższej.

§ 19. 1. Opiekun praktyki otrzymuje za okres trwania praktyki ryczałt w wysokości ustalonej przez rektora szkoły wyższej, z tym że ryczałt nie może być większy od najniższego miesięcznego wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w uspołecznionych zakładach pracy.

2. Ryczałt nie przysługuje, jeżeli szkoła wyższa zaliczyła opiekunowi praktyki do obowiązkującego wymiaru godzin dydaktycznych określoną odrębnymi przepisami liczbę godzin z tytułu sprawowania opieki.

3. Jeżeli szkoła wyższa zaliczyła opiekunowi praktyki do obowiązkowego wymiaru godzin dydaktycznych część z określonej odrębnymi przepisami górnej liczby godzin z tytułu sprawowania opieki, ryczałt przysługuje w części proporcjonalnej do liczby godzin obliczeniowych nie zaliczonej do obowiązkowego wymiaru.

§ 20. Rektor szkoły wyższej, na wniosek uczelnianych organów organizacji studenckich i młodzieżowych o zasięgu ogólnokrajowym, może wyznaczyć spośród studentów zastępcę opiekuna praktyki robotniczej. Zastępcą tym może być student nie odbywający praktyki.

§ 21. Rektor może wyrazić zgodę na bezpłatne zakwaterowanie w domach studenckich oraz bezpłatne korzystanie z żywienia w stołówkach studenckich w okresie wakacji przez studentów zaangażowanych do pracy przy organizacji praktyk.

§ 22. Szkoły wyższe, z udziałem przedstawicieli zakładów pracy zatrudniających studentów, dokonują raz w roku oceny realizacji praktyk robotniczych i praktyk zawodowych.

§ 23. Szkoły wyższe pokrywają koszty przejazdu osób odbywających praktyki z miejsca stałego zamieszkania lub siedziby szkoły wyższej do miejsca odbywania praktyki i z powrotem najtańszym środkiem komunikacji według rzeczywistych kosztów przejazdu, z uwzględnieniem przysługujących ulg.

Rozdział 4

Obowiązki zakładu pracy.

§ 24. Zakład pracy jest obowiązany do sprawowania nadzoru nad osobami odbywającymi praktykę oraz do zapewnienia warunków niezbędnych do jej przeprowadzenia, zgodnie z porozumieniem zawartym ze szkołą wyższą, a w szczególności do:

- 1) zapewnienia odpowiednich miejsc pracy, urządzeń, warsztatów, pomieszczeń, narzędzi i materiałów zgodnie z programem praktyki,
- 2) zapoznania studentów z zakładowym regulaminem pracy, z przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej,

3) sprawowania nadzoru nad właściwym wykonaniem przez studentów programu praktyki,

4) zakwaterowania studentów odbywających praktyki poza miejscem stałego zamieszkania na warunkach uzgodnionych ze szkołą wyższą,

5) zapewnienia studentom całodziennego wyżywienia na zasadach przyjętych dla pracowników zakładu,

6) zapewnienia studentom na czas praktyki odzieży ochronnej i roboczej oraz sprzętu ochrony osobistej przewidzianych w przepisach o bezpieczeństwie i higienie pracy,

7) zapewnienia studentom odbywającym praktyki środków higieny osobistej oraz posiłków profilaktycznych lub regeneracyjnych oraz wzmacniających na zasadach obowiązujących w zakładzie,

8) zapewnienia studentom opieki zdrowotnej w miejscu pracy,

9) umożliwienia studentom korzystania z biblioteki zakładowej oraz zakładowych urządzeń socjalnych i kulturalnych.

§ 25. 1. W uspołecznionych zakładach pracy nadzór nad praktykami robotniczymi sprawuje zakładowy kierownik studenckich praktyk robotniczych, a nad praktykami zawodowymi — zakładowy kierownik studenckich praktyk zawodowych. Kierowników tych wyznacza kierownik zakładu pracy spośród pracowników zakładu, z tym że zakładowym kierownikiem praktyk studenckich zawodowych może być pracownik posiadający co najmniej średnie wykształcenie i wysokie kwalifikacje zawodowe.

2. Szczegółowe zadania zakładowego kierownika praktyk studenckich robotniczych i zakładowego kierownika praktyk studenckich zawodowych, zwanych dalej „zakładowym kierownikiem praktyk”, określa porozumienie, o którym mowa w § 9.

§ 26. 1. Zakładowy kierownik praktyk może być zwolniony częściowo, a przy liczbie ponad 30 studentów — całkowicie od innych zajęć, z zachowaniem za okres pełnienia tej funkcji wynagrodzenia obliczonego jak za urlop wypoczynkowy.

2. Zakładowy kierownik praktyk, z wyjątkiem, o którym mowa w § 27, otrzymuje od zakładu pracy, za okres sprawowania nadzoru nad praktykami, dodatek miesięczny w wysokości 10—30% wynagrodzenia miesięcznego obliczonego jak za urlop wypoczynkowy.

3. Dodatek, o którym mowa w ust. 2, przyznaje kierownik zakładu pracy, w razie gdy nadzór nad praktykami stanowi dodatkowe zadanie nałożone na zakładowego kierownika praktyk.

4. Na wniosek szkoły wyższej kierownik zakładu pracy może przyznać jednorazowo zakładowemu kierownikowi praktyk nagrodę w wysokości do 20% wynagrodzenia miesięcznego obliczonego jak za urlop wypoczynkowy.

5. Minister — Kierownik Urzędu Gospodarki Morskiej określi w porozumieniu z Ministrami Finansów oraz Pracy, Płac i Spraw Socjalnych zasady wynagradzania i wysokość świadczeń za nadzorowanie praktyk zawodowych na polskich statkach morskich.

§ 27. 1. W szkołach ogólnokształcących, zawodowych i artystycznych, w których odbywają się praktyki

zawodowe pedagogiczne, zakładowymi kierownikami praktyk są wyznaczeni przez dyrektora szkoły nauczyciele poszczególnych przedmiotów.

2. Organizowanie, koordynowanie i nadzór nad przebiegiem praktyk zawodowych pedagogicznych sprawuje dyrektor szkoły lub wyznaczony przez niego nauczyciel posiadający długoletnie doświadczenie pedagogiczne.

3. Do obowiązków dyrektora szkoły należy również realizacja zadań określonych w § 24.

4. Zasady wynagradzania za prowadzenie i nadzorowanie praktyk zawodowych pedagogicznych kierunków i specjalności nauczycielskich, odbywanych w szkołach, określają odrębne przepisy.

5. Do praktyk zawodowych odbywanych w placówkach oświatowo-wychowawczych przepisy ust. 1—4 stosuje się odpowiednio.

§ 28. Zakład pracy może przyznać nagrody wyróżniającym się studentom odbywającym praktyki. Nagrody przyznaje się na wniosek zakładowego kierownika praktyk, uzgodniony z opiekunem praktyki.

Rozdział 5

Przepisy końcowe.

§ 29. Wydatki szkół wyższych związane z organizacją i przeprowadzaniem praktyk są pokrywane z budżetu szkoły wyższej.

§ 30. Minister Finansów określi zasady pokrywania wydatków poniesionych przez zakłady pracy w związku z przeprowadzeniem praktyk, a nie podlegających refundacji przez szkoły wyższe.

§ 31. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1983 r. w sprawie praktyk studenckich (Dz. U. Nr 44, poz. 205).

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 października 1986 r., z tym że § 4 ust. 2 stosuje się do praktyk robotniczych odbywanych przez studentów rozpoczynających studia począwszy od roku akademickiego 1987/1988.

Prezes Rady Ministrów: Z. Messner